

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyben na. noz átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 8.

Munkás-kongresszus.

(H. H.) A nyár első és legszebb ünnepe: piros pünkösdi napján a szocialisták ismét egy rendkívül látogatott kongresszust tartottak az ország fővárosában, hogy ujult erővel folytathassák actiójukat a munkaadók ellen.

Magyarországon már a nyolczvas évek végén lappangott az elégtelenség a mezei munkások között, de kitörésre csak az 1891-ik évben került, midőn is a nemzetközi jelleggel bíró »magyarországi szociáldemokrata párt« Békésmegyét elepte agitatorokkal s az azok által terjesztett lázító röpiratokkal.

Ennek eredményeképpen először Oroszországban 1891. május 1-én, másnap Békéscsabán, június 21-én Arad megyében Battonyán tört ki a munkáslázadás. Egy kis szünet után 1894-ben kitört a lázadás Csongrád megyében Hódmező-Vásárhelyen. Végre áttért a munkásmozgalom a szomszédos Torontál-, Temes-, Arad-, Tolna-, Pest-, sőt Biharmegyére is s hogy még ma is folyton terjedőben van, bizonyítja azon körülmény, hogy a pünkösdi ünnepek alatt Budapesten rendezett kongresszusra 113 város és községből 277 küldött jelent meg s ezek között feltűnően nagy számban voltak képviselve a mezei munkások.

Azonban tévednénk, ha a munkások elégtelenségét, azok lázadását *tisztán* a szocialista agitatoroknak tulajdonítanánk. Évtizedekig el kellett készíteni arra a ta-

lajt, hogy a szocializmus oly óriási erővel léphessen fel.

A *rendkívül kedvezőtlen köz- és mezőgazdasági viszonyok* nem csak a gazdát nyomták, hanem éreznie kellett azt a vele legszorosabb viszonyban levő munkás-osztálynak is. A folyton nagyobodó közterhekkel szemben a mind jobban rosszabbó kereseti viszonyok még fokozták az állapotok tühetelenségét.

A *törvényhozás élén a kormánnyal*: a munkásokkal, azok felszabadítása óta nem törődött semmit. Az egyes politikai pártok és kormány sokkal jobban el voltak foglalva egymással, sem hogy a szegény és tudatlan munkásnép nevelésére, vezetésére, anyagi helyzetének javítására gondoltak volna. A munkaadó és munkás közti jogviszony rendezetlen maradt. A gazda és cseléd egymáshoz viszonyát rendező 1876. évi XIII-ik törvényzik a mai állapotoknak már meg nem felelő. Az adóügy ma is igazságtalan és aránytalan.

A *társadalomban*: a felső és középosztályon végig vonuló léhaság, munkakerülés, vallás- és erkölcstelenség az egyes osztályok egymás iránti gyűlölsége s sokszor nem a legtisztább fegyverekkel küzdött harcra, a lábra kapott önzés és kabzsiság, a jövedelemhez aránytalan költsékezés, fényűzés, a botrányok egész lánca stb., stb., hogyan maradhattak volna hatás nélkül az alsó néposztályra?

Azonban közvetlen befolyása volt a mai szomorú munkás állapotokra magának a *földbirtokos és bérlőosztálynak*.

A tengerentuli gabonatermelés óriási

fokozása és versenye romboló hatással volt a többi európai államok között. Magyarország mezőgazdaságára is. A gabona ára a minimumra szállott alá, juhtenyésztésünk a külföldi verseny folytán tönkre ment, a hizott marha ára folyton alább száll, sertésenyésztésünkben a sertésvész óriási károkat tett, a szőlő teljesen elpusztul. Mindez pedig első sorban a gazda rovására, melylyel szemben a földbirtok árának és közterhek folytonos emelkedésével találkozunk.

Ilyen körülmények között nem volt-e kénytelen a gazda mindenhez nyulni, mi helyzetét legalább tühetővé tenné. Az aránylag igen drága kézimunkát lehetőleg a folyton tökéletesbbülő és olcsóbb munkát adó gépekkel kellett felcserélni. A termelési költséget tőle telhetőleg a minimumra kellett leszállítani.

Mindez tehát szolgáljon mentségére, ha a gondoskodásnak legkisebb jelét is megvonta a munkástól és vele szemben nem helyeskedett mindég a méltányosság álláspontjára.

A *munkásosztály azonban* maga is nagyban hozzájárult e viszony és helyzetének rosszabbításához: sokan kerültek a munkát, vagy nincs munkájukban köszönet? Ha egy bizonyos nagyságu munkapért, fejükbe vesznek, nem kapnak meg, napokig elhevernek a legnagyobb munkidőben.

A magyar munkás nem sokra becsüti munkaadóját, sőt gyűlöli azt. Roszinduló és követelő szemben. Szocialista tica elvekkal van telítve. A magyar munkás felesége, míg ha családi körülménye

A „TISZANTÚL“ TARCZAJA.

Mikor a falu tanítót keres.

Írta: Mendelényi Béla.

Kies egy falu kopasz falva.

Hogy hol fekszik mere fekszik, azt nem szükséges elmondanom. Valószínű, hogy sziklás vidéken van, legalább a neve ezt árulja el.

Magas hegyek hőzött, távol a civilizációtól, és belepve nyáron a portól, télen meg a sártól, lapól meg a kisdéd társadalom.

Egy görbe, szívet-lelket rázó ut vezet a faluba.

Bent, a nádfedelű putrik között aztán nyomra vesztenek eítünik.

Ez az egyetlen közvetítő a világ és a kopasz falva között.

De az ıntig elég is.

A lakosok lopják ugyan a fát az erdőből de nem igen kereskednek vele. Hogy legyen mivel agyonütniök az időt, hát megégetik szénnek, s így eipelik be a szomszéd mezővárosba a mely körülbelöl 32 kilométernyire van tőlük.

Az örömtelen egyhanguságot, a mely a falut szinte elepte. úgy látszott, semmi sem teszi élénkebbé és hogy a nyomasztó esendben soha sem vegyül valami mozgalmassabb nap.

De ime, mi történik egy szép napon?

Mi? Egyszerűen az, hogy Éhes Pál, a ki rektor, kántor és harangozó volt egy személyben, jónak látta elköltözni oda, a hol nem harangoznak, nem kántálnak, de sőt nem is verik bottal az ifjuságba a betűt; röviden szólva »Meghalt jelen esztendőben, a birkauszatóban, mert hogy sokat ivott, hát beleesett« — a mint azt sirkeresztjéről. Fagyos Máté kisbíró e remek művéről irástudó ember leböngészhetette volna — ha ugyan Kopaszfalván olyan döfös sok ehhez értő ember lett volna.

Ez a különben természetes állapot nagy hullámot vert a Kopaszfalvi értelmiség körében.

Ki legyen az utód? Ez volt a kérdés.

Igaz ugyan, hogy a megboldogult meglehetősen népes családot hagyott maga után, de viszont az is igaz, hogy míg, egyrésztől a megboldogult hagyatékát képező 4 drb fiut nem tartották arra képesnek hogy ily sokoldalú állást betöltsenek, — addig másrésztől a nőelást manipáció nem hódított még Kopaszfalván olyananyira teret, hogy a kidölt apa helyettesítőjét nőben, nevezetesen a boldogultnak szintén hagyatékát képező 3 drbka leánygyermekéi egyikében csak fel is tételezzék.

Eként állván a dolog, az oskolaszék Pöce István bíró elnöklettel alatt két hónapi tanakodás után arra a meglepő ötletre bukkant, hogy valahonnan máshonnan kéne hozni valakit.

S hogy a hozott döntvényt gyakorlatilag is életbe léptessék, elhatározták, hogy a bíró, jegyző, kisbíró és bakter személyében küldöt-

seget indítanak — ha nem is a szélrőzsa minden irányában — de legalább is a szomszéd mezővárosba, széttekintés iránt.

Eppen hogy pirkadt. A lomha köd nagy iribolyogva bontogatta léplét a kelő nap sugaraitól, mikor egy csikorgó jármű hagyta el Kopaszfalvát.

Négy utas és a kocsis képezték a jármű beltartalmát.

Pöce István a bíró, Potya Gerzson a jegyző Csuda Tádé a kisbíró és Gabajes Jeremiás az örökké rekedt bakter.

A kocsis tehát bekanyarodott a Rabbvallató koresma szük, de annál piszkosabb udvarára és egy elkiseredett végső nyikkanással megállt. Ebben a pillanatban semmi sem változott a kocsiban ülőkre nézve.

Hortyogtak azok rendületlenül.

S ki tudja, meddig fűzik tovább az álom képeit, ha az egyik ló — a legyek ellen — farkával nem legyint.

De legyintett, s még hozzá az előre hajolt kocsisnak éppen a szeme közé.

A kocsis ezen váratlan cirógatásra hátra kapta fejét s egyidejűleg a neki háttal ülő baktert kilódította ültéből.

Végezetül a bakter — a tehetetlenség örök törvényeinél fogva — egyenest a jegyző ülőbe repült s annak folyton szájában lógó pipáját beljebb segítette vagy 2 arasznyival a torkába.

meg is engedik, nem igen nagy mezei munkára. Nem takarékos s művelődéséhez képet aránytanul növekedtek igényei.

Védelmére szolgáljon azonban mindazon körülmény, melyet a földbirtokos és bérlő osztály mentségére felhozta és hogy mástól holnapra él. Kora reggel től késő estig, kora ifjuságától agg koráig, míg csak meg nem hal, kell dolgoznia, hogy legszükségűjét mindennapi kenyerét megkereshesse. S még szerencsés, ki betegsége esetére néhány krajzárral rendelkezik!

Mindezekből láthatjuk, hogy sok körülmény játszott közre a mai parasztszocializmus előidézésében. Tehát egy oldalu intézkedésekkel nem is lehet azt kiirtani. Sok mélyreható teendő vár itt a törvényhozásra: a munkás és munkaadó közötti jogviszony rendezése, a régi és rossz cselédtörvény revíziója és munkás betegsegélyezés szervezése a gyermekek vallás-erkölcsi nevelése, mezőgazdasági hitel rendezése és hozzáférhetőbbé tétele a mezőgazdasági és háziipar fejlesztése nálam telepítések stb. mitemő hivatottabbak már égen sürgettek.

Mindezen intézkedés azonban csak évek, némelyike csak évtizedek múlva fogja éreztetni jótékony hatását.

Sokkal kézzel foghatóbb eredményt tudnának elérni *munkaadó és munkás* közös jóakarattal és engedményekkel törekszenének az egyetértés és béke létrehozásán.

A munkaadó intelligenciájánál fogva helyezkedjen a mennyire lehet humanus álláspontra. Tanusítson emberesebb bánásmódot munkájával szemben s tartózkodjon főleg mindazon uzsora és robot-szerű megterheltetésétől a munkásnak, melyek a zsarolásnak még csak látszatjával is birhatnának, a munkás szemében. Szóval legyen igazságos és méltányos. Iparkodjon jó példával s jó szóval nemesítőleg hatni erkölcsére.

A munkás pedig viseltessen bizalommal jóindulattal, tisztelettel munkaadójával szemben. Hagyjon fel holmi kommunikus elvekkkel, mert azok ugy sem valósíthatók soha. Földosztogatási ígérekkel ne engedje magát félrevezetni, hanem fogja kezébe a kaszát, kapát és dolgozzon becsülettel, a hogy két karja engedi, mert téllenségét nyomon fogja követni az éhség és nyomor.

Schlauch bibornok az autonómiai választásokról.

Említettük már lapunkban, hogy az autonómiai kongresszus ügyében a választók összehívására határnapul június hó 24-én tüzte ki. Ezzel megindulnak a kongresszusi választások előmunkálatai.

E rendkívül fontos alkalomból Schlauch Lőrincz bibornok-püspök Pünkösdi napján körlevelet intézett papságához s egyuttal közölte a választási eljárásra vonatkozó utasítást. A nagyérdemű körlevél a következőleg hangzik:

Ő csász. és apost. kir. Felsege Bécsben, 1897. évi május hó 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával az 1870. évi október 20-ára egybe hívott congressust befejezettek nyilvánítva, legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a magyarországi kath. egyház önkormányzatának szervezésére a fenti legfelsőbb elhatározás keltétől számított hat hónapon belül új congressus hívassék egybe olyképp, hogy a congressus egybehívásának módjára és munkálkodására nézve az 1895. évi november hó 29-én kelt legfelsőbb elhatározásban foglaltak veendőik irányadóul.

Egyben Ő császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben felhatalmazta a Bibornok, Herczeg-Primás Ő eminentiáját, hogy a most említett 1895. november 29-iki legfelsőbb elhatározás keretei közt, a congressus egybehívása és vezetése tekintetében a szükségeseket eszközölje.

Az ismételten hivatolt 1895. novem-

ber 29-iki legfelsőbb elhatározás szövege a következő: «Vallás és közoktatásügyi magyar ministerem előterjesztésére a magyarországi katolikus egyház önkormányzatát szervező congressusnak Általam későbbben meghatározandó időben való megtartását megengedem, s egyszerűsmind jóváhagyom, hogy: 1-ször ezen kongressus ezuttal is az 1869. évi október hó 25-én kelt elhatározással helybenhagyott választási szabályzatban meghatározott módon alakuljon s hogy 2-ször ezen új congressushoz az 1870—1871. évi kongressus munkálata azzal küldessék vissza, hogy azt a változott viszonyokra való tekintettel, valamint az Engem megillető legfőbb kegyuri és felügyeleti jogok, *s a r. kath. egyház szervezetének szigorú szem előtt tartásával*, újabb megfontolás alá vegye és kellő módosítás után jóváhagyás végett ujjolag Hozzáim terjessze fel.

Felteszem egyébiránt, hogy a fentemlített *1869-iki választási szabályzat csak is a szervező kongressus alakulására szolgáló*, mely kongressus a kérdéses autonómia szervezetének meghatározásával együtt hivatva leend ezen autonómiát képviselő testületnek mikénti alakulását megállapító szabályzatot előterjeszteni.

Midőn végre a congressus megtartására kitűzendő időpontot illetőleg további előterjesztését a Bibornok, Herczeg-Primás meghallgatása után, annak idején elvárom, felhatalmazom Önt, hogy adandó alkalommal, a magyarországi katolikus egyház önkormányzatának ügyére vonatkozólag, az országgyűlés mindkét házában, jelen elhatározásom értelmében kijelentéseket tehessen.

Az itt hódolat teljesen hivatolt legfelsőbb elhatározások alapján a Bibornok Herczeg-Primás Ő főmagassága az új congressust nem sokára egybe fogja hívni s ennél fogva mult hó 29-én 1896. sz. alatt a követendő

Egy hortyantás, egy fojtott nyekkenés és dühös vakkantás kísérte a lánczolatlan hármas mozdulatot s a kocsiban ülők felriadtak egymásra bámultak, hijával azon tudatnak, vajjon fiuk-e vagy lányok-e ők.

— No-hó kiáltá Gabajes a bakter.

A-ha! vélé Csuda, a kisbíró.

— Imhol a rabvállató, szólt nyugodtan Pöce a bíró.

— Megérkeztünk, fejezte be az eszmeeserét, — félőrai hákogás után Potya, a jegyző. Igen, le is szálltak és következetesen beléptek az ivóba.

Itt komor csend honolt. A fecske nagyságu legyek álmosan zummogtak; a fali óra szörnyen bágyadt nyikorgással leveses tál nagyságu inga lapját ingatta.

Majd előkerült a gazda is, Mózes, a lőcselábú.

Műértő szemekkel végig pislantott az érkezeteken. Eltűnt majd visszatért egy pocakos üveggel, mely színültig volt valami baracklevél színű folyadékkal. A kezében levő szutykos lepedővel nagyott csapott az asztalra, — ez a legyeknek szólt; s a palackot 4 pohárral ugyanoda helyezte, ez a vendégeket illete.

Miközben a legyek méltatlankodva felröppentek és ismét vissza szálltak, az üveg ki is ürült.

— Aztán mi ujság, Mózes gazda? vetette fel a szót Potya, a jegyző.

— Mi a fhene vona,? szólt vállait fejrántva emez, ha csak az nem hogy az Andris klőlök belefollatta a birkauszatába.

— Há'sze nem valami nagy sor, nyugodott bele Pöce, a bíró.

— Meg hát nem valami nagy kár, a kölkör, fűzte tovább Csuda a kisbíró.

— Üsse a khü a rongyos khölköt nem is oztot sojnálók én, de khét birkám is bele follatta vele edjűt.

— Hm! e mán baj! ütődtek meg a halgatók.

— Oszthán kifhagtam ükhet, mondok, kiokhosztom száronni, oszthán máig is szárodják.

— Hogy — hogy? kérdék feszülten a hallgatók.

— Hát a Sücsü jámbrábo, oki ellopta hogy pürkőnek meg vele együtt a tulvaj válogvetűjűt.

— Hát aztán mért nem kurrentáltatta kend,? kérdé Potya a jegyző.

— Furesa, mit korrigájam rajta, a jámbrából csak ki nem vághatom, meg ugy togodto, mint edj megrügött apajilkos.

— De mán erre igyunk egyet, szólt megilletődve Pöce, a bíró.

Mig a gazda ujjab keletű italok után járt, a küszöb hirtelen elsötétült, tompa puffanás és zavart káromkodás hallatszott: szóval valaki belépett.

Nem mondhatnám, hogy közönséges alak volt. Mert elnyűtt cipői rojtos szélű nadrágja és jobb időket is látott kabátja tagbaszakadt alakot burkoltak. Szakál tuskével kivert arcáról mongol jelleg borult le.

Kakastollal fűszerezet, csiperke gomba alaku kalap és két személyre való furkós bot egészítették ki az érdekes alakot.

Az új alak habozás nélkül az asztalhoz lépett és könnyedén jó-napot kívánt.

— Fogadj Isten szólt Potya, a jegyző és nagylelkű kézmozdulattal az asztal mellé matattott.

Az idegen leülledett és nagyott fujt.

— Bizony megszomjazik az ember, meg el is fárad, az ilyen melegben.

Nagy utat tettem ma.

— Ide való ke? kérdé jóindulattal Pöce a bíró.

— Mi? ke? paitáni fel az ujjonán jött, hát minek néz kend engemet?

— Kend? csak lassan hé, bíró vagyok, meg oskolaszék, utasítá rendre őt Pöce.

— Potya Gerzson vagyok, a jegyző! szólt fogvicsoritva Potya.

— Én meg a kisbíró vónék, gombolt egyet a mándliján Csuda.

— Én sem vagyok ám bugér paraszt, szólt — nem — krárogott Gabajes, — de vesztére, mert ráförmédtek.

— Micsoda? Ke is tátogatni meri a száját bakter létire? Hisz ke csak lógós itt köztünk!

— No, annak valóban örülök, szólt ujra az idegen, hogy intelligens emberekkel vandolgom, mert magam meg végzett néptanító vagyok, nevem Szomjas János.

— Néptanító! kiáltá örvendve a jegyző, — Mózes! még két litert!

— Aztán szerződve van-e Szomgyas úr? kérdé Pöce.

— Hát — a mi azt illeti, huzamosabb szabadságot élvezek.

— Hopp, akkor éppen nekünk való ember lenne.

választási szabályzat 19. §-ának értelmében a választók összeírása megkezdésének határnapjául folyó évi június hó 24-ik napját tűzte ki.

Ezek után azzal a mellékelem az Ő Felsége által jóváhagyott választási szabályzatot, mely szerint a szervező congressus tagjainak választatni kell, hogy a *lelkészkedő papság az ügy sürgős volta és roppant fontossága miatt a választási szabályzatot* — mely a minden irányu szükséges tájékoztatást s irányítást e körlevellemmel együtt nyújtja — *haladéktalanul áttanulmányozván*, a jó Isten segítségével buzgón kezdje, folytassa, teljesítse lelkiismeretbe vágó kötelelességeit.

Csak annyit hozok röviden emlékeztetbe s ajánlok megszívlelésül Krisztusban kedvelt Papságomnak, hogy tapasztalásból is mondhatom, hogy az egyházunkra s hazánkra roppant fontosságú nagy kérdés helyes elintézhete fősorban függ attól, hogy minő, *szóval és tettben, az életben, hitű, higgadt, okos tagjai* lesznek a szervező congressusnak? És mint egyházunk minden ügye, ez is első sorban a tanító egyház okos buzgóságát kívánja.

Végül külön is felhívom a figyelmet arra, hogy a papi képviselő választása alkalmával, a szavazatok összeszámítására a 10. §. szerint meghatározott öt tagu bizottságnak megválasztásáról külön levélben, a t. megyei Papság ne felejtkezzék meg. Továbbá egyházmegyénkben két világi képviselő levén választandó: központ — a gyulai és endrődi esp. kerületek kivételével, melyekre nézve a központ *Gyula*, — az egyházmegye többi kerületeire nézve *Nagyvárad*.

Mivel pedig *Nagyváradon*, mint központ, három plébániai bizottság lesz, központi plébániai bizottságnak *Nagyvárad-Olaszi* tekintendő és ennek és a legközelebbi, nagyvárad-ujvárosi, nagyvárad-velencei, pecze-szöllősi, pecze-szentmártoni, ujjalotai és bihar-püspöki 6 plé-

baniai bizottságnak elnökeiből alakítandó a központi bizottság. (26. §.)
Nagyvárad, 1897. június 6.

LŐRINCZ,

bibornok-püösdk.

A választási módozatról a közönség tájékoztatására közöljük a világi képviselő választására vonatkozó utasításokat:

12. §. A világi képviselők választásására minden püspöki egyházmegyében külön választókerületek alakítottak, olyformán, hogy tekintettel az 1. pontban megállapított arányra, egy-egy kerületre mintegy 60.000 lélek essék, ez összegnek felét meghaladó hívek száma pedig külön választókerület alakítására alapul szolgáljon.

Ennek alapján a nvradi egyházmegye két (2) világi képviselőt választ.

18. §. Választó minden 24 éves, ker. kath. férfiú, a ki nem áll valamely bünvádi kereset, illetőleg fenyték alatt vagy nem elmebeteg.

Választható pedig minden választó, ha életének 30-ik évét betöltötte s ha írni, olvasni tud.

19. §. A választók összeírására Ő hercegsége a primás tűzi ki a határnapot.

Kitűzve a határnap, a választási eljárást minden plébániában a helybeli lelkész azzal indítja meg, hogy a határnap előtt legalább nyolc nappal úgy az anyaegyházban, valamint a távolabb eső és népesebb fiókegyházakban is külön összehívja a kath. híveket, előadja az összejövétel célját, a választási szabályokat felolvassa és a híveket felszólítja, hogy a szükséges összeírásnak teljesítésére s utóbb a választásnak vezetésére a plébániabeli hívek közül egy ötagu bizottságot válasszanak.

Ezen választás a plébános elnökle alatt nyílt szavazattal történik. A választmányba a plébános és helybell káplán, noha nem világiak, a hívek által megválaszthatók.

Az így választott bizottság maga választja saját kebeléből elnökét és a jegyzőjét.

20. §. Minden összeírandó s sz. összeírás eszközésére népesebb plébániában s a távolabb eső fiókegyházakban albizottságok alkalmazandók. Ily esetben az ötagu bizottság tagjainak száma akként szaporítandó, hogy minden albizottság legalább három tagból álljon.

Az összeírt választók névjegyzéke a választást megelőző 8 napon át az egyházközség valamely középületében megtekinthetés végett kitétetik, hogy a névjegyzék netaláni hiányainak kiigazítására alkalom nyujtassék.

A ki az összeírás ellen tett panaszára az összeíró bizottságnál orvoslást nem nyer, azt az alább 27. §-ban kijelölt központi bizottságnál sürgetheti, mely e tárgyban véglegesen intézkedik.

21. §. A fentebbi 19. §-ban körülírt bizottság kitűzi a választás napját, annak kellő kihirdetéséről gondoskodik s a választásnál egyuttal mint szavazatszedő-választmány is működik.

22. §. A választás egyes plébániánként oly módon történik, hogy az anya- és fiók-községekben együttesen és csak a népesebb és távolabb fekvő fiókegyházakban véteik külön fogatba.

A választás, annak kezdetétől számítva, legfeljebb három nap alatt befejezendő.

23. §. Választási jogát mindenki csak egyszer és azon plébániában gyakorolhatja a melyben választónak beiratott.

A kik kegyuri ezimen a választási különjogot egyénileg gyakorolni hivatták, a községekben többé nem választhatnak, de választhatók.

24. §. A szavazás közvetlenül, személyesen és nyilvánosan akképp történik, hogy a szavazatok a 19. és 20. §§-ban érintett választmány által legott jegyzékbe vétetnek. Felkiáltás utján választásnak helye nem lesz:

25. §. A választást vezénylő bizottság, miután a szavazatokat pontosan jegyzőkönyvbe vezette, azt a bizottsági elnök és legalább két tag által aláírva, a választókerület központjára beküldi.

26. §. A választókerületek központjain, a központon levő plébániai bizottságnak és a legközelebbi hat plébániai bizottságnak elnökeiből, központ bizottság alakul.

28. §. A ki a választókerületben viszonylagosan legtöbb szavazatot nyert, az a kerületnek választott képviselője.

Ünnepély az ujjvárosi irgalmas nővérek intézetében.

A dicső emlékü Szaniszló püspök által emelt s a bibornok által óvónő-képezdével kiegészített leánynevelő-intézet is kikérte a maga számára azt a kegyet, hogy az aranymisés főpásztort házában üdvözölhesse.

Hétfőn délelőtt 9 órakor állott meg a bibornok kocsija a nagyteleki-utcai iskola épület előtt, melyből a főpásztor titkárja kíséretében lépett ki. A kapuban fogadta S. Ladisla főnöknő, Dr. Nogely István cz. kanonok, Nemeskény Andor plébános s az irgalmas nővérek.

A bibornok a virág- és lombdiszbe burkult folyosón és lépcsőkön át haladt a gyönyörű kápolnába, melyet Jelinek Ferencz kertész rendkívül gazdagon, de diszkrét izléssel díszített föl. Az oltár fölött lombmenyezet függött, melyet egy egészen rózsából alkotott virágkorona tetőzött be, melynél remekebb kertészeti munkát ritkán produkálnak.

A csöndes mise alatt az intézeti énekar Irsa Ferencz karnagy vezetése alatt Führer »B« miséjét adták elő, melyet Te Deum zárt be. A bibornok s a helyiség szűk volta miatt mérsékelt számu közönség mise után a nagyterembe vonult, melynek egyik végében a szinpad, közepén a bibornok számára virágokkal művésziileg díszített remek baldachin volt felállítva. Halványpiros rózsából volt két betű S. L. összevonva.

A növendékek itt néhány szép dalt énekeltek. A többi közt egy üdvözlő dalt Kneifeltől, s egy részt a Hugenották, operából. Popás jelmezekbe öltözött leánykák valóban bámulatos természetességgel és könnyedséggel adták elő rövid mondókájukat, melynek végén a főgöny kettővált s egy kedves élőkép tárult a nézők elé. Magas hegyoldalt példázó emelvény tetőpontján a bibornok arcképe diszelgett. Jobbról balról lombfűzért tartó leánykák csoportja emelkedett lépcsőzetes alakban. Alant középre bibornok czimere, s egy kettős lépcső lombokba borítva. A szereplő allegorikus alakok egyenként haladtak föl a lépcsőn, s föl érve koszorúval, virágos kosárral ékesített az ünnepelt arcképét. A görögütüzel világitott pompás élőkép elé végül egy m a g y a r r u h á s leányka lépett, s pompásan előadott beszéddel üdvözölte a bibornokot.

Mivel a bibornok az intézet tavalyi millennárius ünnepét nem látta, az üdvözlő beszéd után még valami programmon kívüli darabot is adtak. Bevonult t. i. tizenkét dedóbeli kis huszár, kik megb. Horovitz Lipót világi plébános ügyes alkalmi versét: *Tündérország Magyarország* on adták elő oly bátorsággal s kardcsörtetéssel, hogy valóban méltónak mutatták magukat jövendőbeli vitéz hivatásukhoz. A bibornok köszönetet mondva a főnöknőnek a sikerült ünnepélyért, a legjobb hangulatban távozott.

Nagy mulasztást követnénk el, ha külön fel nem említenők a remekül előadott ének számokat s azt a nemes izlést, mely az egész rendezésnél, még az aprólékos dolgokban is feltűnt.

Ez a pompás eredmény minden fáradságot kárpótolt, minden igényt teljesen kielégített s a »kedves testvérek« komoly, nehéz munkájuk mellett örömmel gondolhatnak vissza erre a bájos és pompás ünnepélyre.

Nagyvárad város közügyei.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön délután tartja közgyűlését.

A tárgysorozat sem nem hosszú sem nem érdekes. Legfontosabb az ujjvárosi községi iskolák telkének vétele, no meg egy kis polliika. Több bizottsági tag ugyanis azt indítványozza, hogy a magyar katonai akadémiáról szóló törvényjavaslatért üdvözöljék a kormányt.

Előreláthatólag az indítvány minden nagyobb vita nélkül fog keresztül menni.

A tárgysorozat különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi július hó 10-én, esetleg következő nap-

jain, mindenkor d. u. 3 órakor, a városház tanács-
termében tartandó rendes közgyűlésében következő
ügyek tárgyalatnak:

1. Polgármesteri havi jelentés.
 2. A magy. kir. Belügyminiszter jóváhagyása
a mormális téglá és cseráp méreteire nézve alkotott
szabályrendelet tárgyában.
 3. Több törvényhatósági bizottsági tag indit-
ványa, a magyar katonai iskolák ügyében benyuj-
tott törvényjavaslati alkalmából a kormányhoz inté-
zendő üdvözlő felirat tárgyában.
 4. A közigazgatási bizottság határozata a köz-
utak törzskönyvének hitelesítése ügyében.
 5. A tanács javaslata és néhai Szeghalmi Bá-
lint ingatlanának megvétele ügyében.
 6. u. a. javaslata, a nagyvárad újvárosi községi
elemi iskolák elhelyezésére szükséges telek megvé-
tele tárgyában.
 7. u. a. előterjesztése, a községi iskolaszék
megalakítása tárgyában.
 8. u. a. előterjesztése a kövezési programra
vonatkozólag.
 9. u. a. előterjesztése, a Budapesten felállított
kertészeti tanintézetben létesítendő ösztöndíj tárgyában.
 10. u. a. előterjesztése a most épülő tűzérési
laktanya elnevezése iránt.
 11. Jelentés a Pecze patak rendezése ügyében.
 12. A tanács jelentése, a szarvasmarha és
sertés tenyésztésről készített szabályrendelet tár-
gyában.
 13. Ugyanannak javaslata az Agód Lajos után
adandó halotti negyed tárgyában.
 14. u. a. előterjesztése, az árvaház alap ja-
vára tett 5000 koronás alapítvány oklevelének el-
készítése tárgyában.
 15. u. a. előterjesztése, Tem Péter és Trippa
Stefan földbérlet átruházás iránti kérvényük tárgyában.
 16. u. a. előterjesztése Drille Miklós stb. föld-
haszonbérleti szerződésükre vonatkozólag.
 17. Fuchst testvérek czég pinczebérletre vo-
natkozó szerződése.
 18. Nagy Márton szerződése a Schlauch téri
közterre.
 19. Nemes Jenő alszámvevő 2 havi szabad-
ságinak engedélyezés iránti kérvénye.
 20. Nurizsán Péter 6 hetű szabadságinak és
60 frt. segély iránti kérvénye.
- Miről minden n. törvényhatóság r. tagjait érte-
síteni szerencsém van, egyszersmind tudalom, hogy
a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon
a város tanácstermében kitéve lesznek s bárki által
megtekinthetők.

Nagyvárad, 1897. június 8.

Rác Mihály
főjegyző.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Június 9. Megyei közigazgatási bizottsági ülés.
Június 10—20. Az iparostanonciskolák zár-
vizsgái.
Június 10—22. Zárvizsgák az »Orsolya zár-
dá«-ban.
Június 12. Guttenberg Pál előadása a »Slöjd-
ról a »Kereskedelmi Csarnok« nagytermében.
Június 12—19. A főgymnázium zárvizsgái.
Június 13. A nagyvárad-i takarékpénztár jubi-
leumi közgyűlése d. e. 11 órakor.
Június 13. Utolsó nap a szállók peronosporá-
zására.
Június 14—30. Év végi alapvizsgálatok a jog-
akadémián.
Június 15. A »Szeut László« nyomda évi
közgyűlése.
Június 16. Esküdtzéki tárgyalás a Vida-Pos-
pisc sajtóperben.
Június 16. Biharvármegye évnegyedes köz-
gyűlése.
Június 17—20. Iparostanonc munka kiállítás.
Június 19. A nagyvárad-belényes-vaskóhi vasút
évi közgyűlése a vármegyei ház kistermében.
Június 23. Borlodán-Prodanovits sajtóper.
Június 30. Benke, dr. Lankó Dezső sajtótár-
gyalás.
Július 4. A »Szigligeti Társaság« matinéja
Derecskén.
Június 19—29. A főreáliskola zárvizsgái.

* **Templom megáldás Püspökiben.** Lélek-
emelő ünnepély tette emlékezetessé a püs-
pöki-róm. kath. hívek előtt az amogy is ked-
ves piros pünkösdi ünnepét; ekkor áldotta meg
ugyanis dr. Belezna y Károly plébános, dr.
Karácsonyi János, Votiszky Ele-

mér és több növendékpap segédlete mellett az
immár teljesen felépült és berendezett gyönyörű
templomot. A szertartás a régi kis kápolnában
vette kezdetét, hol a plébános remek szent-
beszédben vett érzékeny bucsut ama gazdag-
emlékü színhelytől, mely minden egyszerűsége
mellett is több, mint egy századon át kedves
temploma volt az Istent »lélekben és igazság-
ban« imádó buzgó katolikusoknak. Innen a hi-
vek körmenetben az új templomhoz vonultak,
hogy régóta táplált vágyuk megvalósításának,
templomuk megáldásának szemtanui lehessenek,
melynek megtörténte után, ugyancsak
körmenetben a régi kápolnából áthozott oltári-
szentség a remek kivitelű főoltáron elhelyez-
tetvén, felhangzott az »Alleluja« minden oltá-
ron; mert míg a főoltárnál maga a plébános
misézett növendékpapokból álló teljes assisten-
tiával, a két mellékoltáronál dr. Karácson-
yi János és Votiszky Elemér mutatták
be az egek Urának a hála áldozatot, mely a
hívek valóban szép és ájtatos énekével csak
fokozta azt a szent örömet és lelkesedést,
mely minden jelenlevő szívét mélyen megha-
totta. Végre az egészét megkoszoruzta dr. Be-
lezna y Károly plébánosnak szívből fakadó
és szívhez szóló gyönyörű alkalmi szent be-
széde. Érdekesnek tartjuk felemlíteni azt a ma-
gában véve jelentéktelen eseményt, hogy az
új templomban ugyancsak e napon egy ujszül-
ött a kereszttségben a szülők elhatározása foly-
tán azon nemeslelkű urhölgynevet vette fel, ki-
nek a templom belső felszerelésének nagyrésze
köszönhető. Délben a plébános vendégszerető
házánál szűkebbkörű ebéd volt. Szellems toasz-
tokban hiány nem volt.

* **Előleptetés.** A vallás- és közoktatásügyi
m. kir. miniszter, Fülöp Lajos nagyvárad-
i tankerületi kir. főigazgatósági titkárt, jelenlegi
helyén való meghagyás mellett, folyó évi jan.
hó 1-től kezdve a magasabb fizetési díjaztályba
léptette elő.

* **Pokorny Hermann Aradon.** Pokorny
Hermann altábornagy f. hó 12-én Aradra
utazik, hogy az ottani háziezred férőhelyeit meg-
vizsgálja. Hétfőn délelőtt pedig zádoriaki gya-
korló téren szemle lesz az ezred felett. Pokorny
tiszteletére vasárnap az aradi tisztli kaszinó
bankettet rendez.

* **Személyi hír.** Mallassz József volt
nagyvárad-i, jelenleg trencsényi m. kir. pénzügy-
igazgató, mint Dr. Nogáll János püspök
vendége pár nap óta Nagyváradon időzik.

* **Uj kath. kör.** A belügyminiszter a jász-
aana-jenői róm. kath. olvasókör alapszabályait
jóváhagyta.

* **Ülés a megyeházán.** Biharvármegye köz-
igazgatási bizottsága a pünkösdi ünnepek miatt
csak ma délelőtt 10 órakor tartja június havi
rendes ülését.

* **Az őszi nagy gyakorlatok.** Kemény
napjaik lesznek az idén augusztus 12-től szeptem-
ber 16-ig a nagyvárad-i 37. József gya-
logezred bakáinak, kik az őszi hadgyakorlatokat
ez évben Bázias, Lippa Pankota és közelében
fognak végezni Br. Wadstätten Jánosnak, a VII.
hadtest parancsnokának fővezérlete alatt. A
nagy hadgyakorlatok szeptember 16-án védzöd-
nek, midőn az összes önkéntesek Nagyváradra
jönnek a tisztli vizsga letételére, mivel az idén
nálunk lesznek a tisztli vizsgák. E hírrel kap-
csolatosan említjük meg, hogy a nem rég em-
lített próba mozgósítási ki és bewaggonirozási
gyakorlatok most hétfőn 14-én lesznek meg-
tartva a nagyvárad-i pályaudvaron.

* **Áthelyezés.** Vucskics Zoltán m. kir.
háromszögölő mérnököt Remece vidékére he-
lyezték át a jelenleg ottan folyó háromszögöl-
ési munkálatok végzésére.

* **A Pecze szabályozása.** A Pecze szabá-
lyozása tárgyában kiküldött bizottság helyszíni
szemléjéről a napokban bőven megemlékeztünk.
Tegnap ismét ülésezett a bizottság a városhá-
zán. Jelen volt az ülésen dr. Bulyovszky József
polgármester is, végig hallgatta a tárgyalást.
A tanácskozást Rác Mihály hely. polgármes-
ter vezette; jelen voltak: Dús László, Busch
Dávid, ifj. Rimler Károly, Hlatky Endre, Gutt-
mann József, Kovács Béla, Komlóssy József;
Géczy Géza, Tatár Zoltán és Kordéli József
főmérnökök, Ifj. Moskovits Mór, Papp Imre,
Frankó Endre, Száhlender Károly, Hoványi
Géza, dr. Hoványi Ferencz, Krászner J. — Az
ülésnek egyetlen tárgya volt a multkori ülésről
a jegyzőkönyv felvétele s azoknak a kérdő
pontoknak a megállapítása, a melyekre a szak-
értő vízi mérnököktől felvilágosító szakvéleményt
kérnek. Ezenkívül az Aduna és Pecze szabá-
lyozására nézve véleményük elkészítésénél sza-
badkezet hagynak a szakértőknek. A törvény-
hatósági bizottságnak javasolják, hogy Géczy
Géza, Tatár Zoltán és Kordéli József vízi mér-
nököket kérjék fel szakértői vélemény kidolgo-
zására.

* **A locsoló csapok beállítása.** Nagyvárad
város vízvezetési bizottsága tegnap délután rö-
vid ülést tartott, amelyen Bordé Ferencz, dr.
Berkovits Ferencz, ifj. Rimler Károly és Busch
Dávid voltak jelen. Megállapították, hogy a
folyó évben a locsoló csapok a vasutól a kis-
hidig vezető fővezeték, a Szent-László-téren, az
Ezredévi emlék-téren, a Sztaroveczky-utcai
sétátéren, a Schlauch-téren, a Muzeum-utczán ál-
lítatnak fel. Mivel egyes helyeken oly hosszú veze-
tékeket kell készíteni, amely tetemes összegbe ke-
rül, a közgyűlés által megszavazott 6000 frtból a
100 locsoló csap helyett csak 88 db-ot állítanak
fel s így Kossuth- és Kapuczinus-ut-
czákon ez évben nem állítanak fel locsoló csa-
pokot. A csapok a gyalogjárda szélén lesznek
beállítva s csak 2 méter hosszú tömlővel hasz-
nálják. — Előterjesztették, hogy a Walsér-czég
panaszodik, miszerint a svk esőzés veszélyez-
tetli a vízvezetési kutházat. A szükséges intéz-
kedéseket a baj elhárítására megtették. Utasi-
tották a főmérnököt, hogy a harmadik gép és
a kutak szaporítására nézve tegyen előter-
jesztést.

* **Leégett gyár.** Óriási tűzvész riasztotta
fel Nagyvárad közönségét hétfőn éjjel 11 óra-
kor. Csillagvároson gyuladt ki a Klein-féle ház-
ban Lorincz Dávid kenőcs és fénymázgyá-
ra. A borzasztó lángoszlop torony magasságban
csapott fel a sötét éjszakában, bevilágítva az
egész várost s a közeli mezőséget. A tűz a
mindenféle zsiradékokkal telt gyári helyiségek-
ben keletkezett s csakhamar az egész épület
egy tüztenger volt. A közeli istálló szintén tü-
zet fogott s a bennalvó kocsis oly mélyen aludt,
hogy alig birták kimenteni a lángok közül; egy
ló porrá égett. A tüztől igen későn értesült
a tüzről s mire kivonult, már csak a szom-
szédos épületek mentésére szorítkozhattak. A
tüztőlóság egy új dologgal is megismertetett
bennünket legyen érte dicsérve a találékony-
sága. Láttuk, miként lehet a vízvezetékünk
óriási nyomási erejét megtörni. Alig jött a víz
a csöveken, mint egy egyszerű bádóg locsoló-
ból. Nem a tűz-csap volt hibás, hanem a 80
mm. átmérőjű csövet öt fele osztották 65. mm.
átmérőjű csövekbe, bár a sugárzó nyílása ki-
sebb. — A tűz különben éjjel utá-
nig tartott, minden éghető zsiradék fel-
perzselődött teljesen. A tüznél megjelent Rim-
ler Károly főkapitány, Mezey Mihály tüztől-
őparancsnok; de önkéntes tüztől-ő vajmi kevés
volt; a mit az ünnepnek tudhatunk be, mivel
a legtöbben a fürdőkben voltak kint.

A vizsgálat nem derítette ki a tűz kelet-
kezésének okát. Minden biztosítva volt.

* **Felhőszakadás és árvíz Nagyváradon.** Pünkösdhétfőjén déli 12 óra után nagy felhőszakadás öntötte el Nagyváradot s különösen a váradai hegyeken, Száldobágy határában iszonyu víztömeget zúdított le a hegyi patakokba. Különösen a Páris patak duzzadt ki erősen és alig negyedóra alatt kilépett medréről. Elöntötte a Kis-Pereczes-és Sal Ferencz utcán levő kerteket, a koldus ápoló intézet kertjét, udvarát Uri-utcán elöntötte az egész utvonalat s a legtöbb háznál a laza partot elmosta. A szennyes tajtékzó hullámok a hegyen sok kárt okozhattak, amit az is mutatott hogy számtalan apró szárnyas állatot, csirkét libát magával sodort az ár: azonkívül hidrészeket deszkát gerendát hozott a víz. A rendőrség horgokkal megjelent a veszélyeztetett pontokon s afarabokat horgászták ki, nehogy fennakadjon a víz szabad folyása. Pár óra alatt lefolyt az óriási áradat s csak az elöntött kertek, pinczék mutatják a nyomát a nagy pusztításnak. — Az újvárosi részen a záporral óriási jégeső hullott. — Ugy látszik, hogy a zivatar nagy területen húzódott végig, mert távolabb eső vidékekről is nagy viharról kapunk értesítést. Mező-Telki községben a víz elöntötte az egész határt annyira, hogy még tegnap is csak lóháton közlekedtek. Ugyancsak hétfőn délután Földes községben a villám lecsapott a Casinó helyiségbe s a nemrégén vásárolt tekeasztalt összerombolta.

* **Baranyi Emil.** A váradai és micskei Baranyi családot sulyos csapás érte, amennyiben egyik kiemelkedő tagja, Baranyi Emil e hó 6-án d. e. 11 órakor hosszas szenvedés után elhalt. Az elhunyt egy rosszul sikerült operáció áldozata, melylyel sulyos gyomorbajától akart menekedni. Az elhibázott műtét vérmérgezést idézett elő, melynek helyrehozása többé nem volt lehetséges, dacára minden fáradozásnak. A bihari gentry egyik jeles tagját fájjalja az elhunytban, kinek halála különben mindenféle nagy részvétet keltett.

Temetése nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt. A gyászszertartást Deacs János kanonok végezte Pák Emil és Léky Kornél káplánok segédlete mellett, mely után az olasz-plebánia templomba ment az impozáns gyászmenet, hol az elhunyt lelke üdvéért gyász mise tartott. A temetésen ott voltak:

Des Escherolles Kruspér Károly, Dr. Bulyovszky József polgármester, Cziffra Gerő, Hlatky Endre, Pallay Lajos, Miskolczy Barnabás, Makkay Pál, Szunyogh Péter, Wertheimstein Alfréd, Lakatos János, Faliczky Viktor, Miskolczy Árpád, Balog Elemér, Baranyi András és még számosan.

A diszes temetést Veiszlovits A. és fia czég rendezte.

* **Uj kohó Rézbányán.** A napokban avatták fel Rézbányán Reményik Lajos pénzügyminiszteri központi kohó főnök jelenlétében a bányászat modern művelésére épített új kohót, mely 24 óra alatt 45 métermázsza érczet képes felolvasztani. Ezen kohó felállítása folytán most sokkal nagyobb mérvben lehet majd ezután a rézbányai gazdag ércztartalmu hegyekben a bányászatot üzni, melyek jövedelmeigen fokozódni fog az új kohó felállításával és üzembelátásával.

* **A nagyváradai postakerület köréből.** A kereskedelmi miniszter Tölgyessy Ferencz halmagy-csucsai és Nagy Gábor királytelki postamestereknek állásuktól való lemondását elfogadta s helyükbe Tarjányi József és Kovarcz Károlyt, a repszegi p. u. postamesterségre pedig Kiss Sándort nevezte ki, Popovits Laurát Sarkad-Kereszturra, Lengyel Juliánát pedig posta és távirtda kiadónővé nevezte ki.

* **Kedélyes estély.** A nagyváradai ipartestület ifjuságának önk. egylete Pünkösdhétfőjén igen sikerült kedélyes estélyt rendezett Kárger Sándor jóhírű nyári vendéglőjében a Husvétkor tartott műkedvelői előadásban résztvevő hölgy-

szereplők tiszteletére. A négyeseket 50—60 pár táncolta Dula Miklós zenekara mellett. A kedélyes estélynek csak a reggel vetett véget, midőn is azon kedves emlékek távoztak a jelen voltak, hogy az iparos ifjak ezáltal is bebizonyították, hogy mennyire méltányolják, mindazon hölgyek fáradozásait, kik segédkeznek nyujtanak nekik egyleti életük fellendítésében.

* **Térzene.** A 37-gyalogezred zenekara ma délután 6 órakor a Szent László-téren Hencsirek István karmester vezetése alatt a következő műsorral térzenét rendez:

Meyerbeer: Koronázási induló a »Prophéta« című operából.

Weteschek: »Hófehérke« polka française.

Rossini: Nyitány a »Tell Vilmos« operához.

Meyerbeer: Fáklyatánc.

Gounod: Nagy ábránd a »Faust és Margit« című operából.

* **Építészeti szabályzat.** Minthogy újabb időben tapasztalta a Magyar mérnök és építész egyesület, hogy egyes törvényhatóságok és községek építési pályázatukban lehetetlenséggel határos dolgokat kívánnak az építészektől, nevezett egyesület egy építészeti szabályzatot készített, melyhez a miniszter legújabb rendelete szerint ezentul ragaszkodniok kell a közhatalóságoknak, miért is azt a megyéhez és városhoz 2—2 példányban elküldte.

* **A régi kutak beboltozása.** Csak az elmúlt héten hoztuk, hogy Csapó mérnök házában egy 15 éves fiatal leány a korhadt kútdeszákra lépve, belefult a vízbe. — Ennek a szerencsétlenségnek jövőben leendő elkerülése végett most ifj. Rimler Károly főkapitány a következő rendeletet bocsátotta ki:

Minthogy a vízvezeték behozatala folytán az egyes háztulajdonosok régi kutaik használatával felhagytak, ahelyett, hogy azokat betömtek volna, több helyen a földszint alatt bizonyos mélységben gerendával és padlóval fedték be, vagy beburkolatták s így e kutak bármely pillanatban várható szerencsétlenség előidézői lehetnek, felkéretnek az érdekelt háztulajdonosok, hogy a használatból kivont kutaikat ha betömteni nem is akarják, legalább a közbiztonságnak megfelelőbb boltozattal lássák el. Nagyvárad, 1897. június 8.

Ifj. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

* **Katonai raktárak építése.** A temesvári VII. hadtest intőzősége tegnap értesítette a várost, hogy a katonai kezelésre részére szükséges irodái és raktár-helyiségek építése tárgyában tartott tárgyalások során a város képviselői azon óhajukat fejezték ki, hogy legalkalmasabb volna a vársáncz és sertésvásár közötti területen nagyobb szabásu kezelési irodát építenének, a kezelési raktárt pedig a Ferencz József laktanya háta mögött levő területen építsék fel. A katonai parancsnokság kérdést tesz az iránt, hogy a területek négyszög méterjét mily összegért volna hajlandó a város átengedni a katonaság céljaira.

* **A gázgyár kérelme.** A villanyvilágítás tárgyában Hoványi Géza és társai által beadott engedély iránti kérelem a gázgyár igazgatóságát arra indította, hogy komolyan gondolkozzék az ügy felett. Konkrét beadványt nem intézett ugyan a városhoz, csupán azt kéri, hogy a Hoványi és társai kérelmének tárgyalása során a város a gázgyár igazgatóságát is hallgassa meg.

* **Vilmos laktanya.** A tüzlaktanya építésével a nyár végére elkészülnek s még az őszön beköltözik a tüzéség a szép, új helyiségekbe. A városi tanács már gondoskodott a keresztelőről is. A csütörtöki közgyűlés elé azon javaslatot terjeszti, hogy az új kaszárnyának »Vilmos laktanya« nevet adjanak.

* **Hymen.** Szalay Dezső f. hó 16-én vezetni oltárhoz Biró Ilona kisasszonyt H. K. Ujlakon.

* **Uj anyakönyvvezetők Biharmegyében.** A belügyminiszter Biharmegyében a következő anyakönyvvezetőket nevezte ki, kik a házasság kötésre és a házassági anyakönyv vezetésére is kiterjedő hatáskörrel ruházott fel: a bogdán-szovárhegyi területbe Lőrinczy Károly h. köz-

jegyzőt, anyakönyvvezető helyettesekké pedig a hosszuaszói kerületbe Veres Béla h. asszói lakost, a czéczkei kerületbe Werner Menyhért jegyzőt, továbbá a születések és halálozások anyakönyvvezetésére szorító hatáskörrel a körös-tarjáni kerületbe Szalatnay Endre körös-tarjáni lakost, a mezőkeresztesibe Liszka Gyula s. jegyzőt s végül a veuteribe Vágó Elek jegyzőt.

* **„Insultált körorvos“** e czimen mult hó 25-án kelt 120 sz. lapunkban közölt cikkünkre vonatkozólag, utólag vett értesítés szerint, a tényállás az, hogy Dr. Péchy Károly körorvos volt, — amint közleményünkben jeleztük is — a megtámadott és lett késsel megszurva a segédjegyző által, minek következtében az orvos ur támadóját jogos önvédelmében boxerrel leütötte. Az ügy egyébként a törvényszék kezébe van letéve, miért is véleményünk nyilvánítását az ítélet meghozataláig függőbben tartjuk.

* **Kitiltott röpiratok.** A belügyminiszter tudatta a törvényhatóságokkal, hogy a következő műveket: Pelagics Vazul: »Ki a kihágó, és ki a lázító, ki bontja fel a rendet, békét, ki a vagyont és erkölcsöt, a hitet családot« és Weisz és Satz nyomdájában megjelent »Nyilt levél«, végül Kiss Imre: »Magyarország története« című röpiratokat államellenes tendenciájuk miatt Magyarország területéről kitiltotta.

* **Vizhefult gyermek.** Mint levelezőnk írja, — a napokban az új-létai csárdában Juhász András 3 éves leánykája, ki egyedül maradt otthon, játszás közben egy dézsa vízbe belefult. A szülők ellen a bíróság gondatlansági miatti megtette a törvényes lépéseket.

* **Jegyzőválasztások.** Nagy József lemondása folytán megürült f.-ábrányi jegyzőséget ma fogják betölteni. Két erős párt birkozik egymással: Baranyi Gábor és Alb János. Szt.-Jobbon f. hó 15-én töltik be a megürült jegyzői állást.

* **Nagy idők tanuja.** Kovács Imre nagyváradai lakos, volt 48/49-iki honvéd hadnagy hosszas szenvedés után tegnap reggel elhunyt. A megboldogultat holnap délelőtt helyezik örök nyugalomra.

* **A város kövezet és vásárvám díjszabása.** Nagyvárad város új kövezet- és vásárvám-tarifáját tegnap visszaküldötte a miniszter, a kereskedelmi és iparkamarának javaslatával együtt. A kamara által egyes cikkeknel javasolt vámleszállításokat jóváhagyja a miniszter. Legfontosabb a kamara javaslatában az, hogy Nagyvárad városa az össi-i vasuti állomáson behozott áruk után is szedhessen kövezetvámot. Erre nézve a miniszter utasítja a várost, miszerint Biharvármegyével intézze el az ügyet, amennyiben az állomás már megyei területen fekszik. Különben a kamara véleményéhez képest a közgyűlés tárgyalja a szabályzatot s újból terjesztsze fel jóváhagyás végett.

* **Hamza Gyuszi Londonbau.** Nagyban készül nemcsak egész Európa, de mind az öt világrész Viktoria angol királynő gyémánt jubileumára, melynek fényes ünnepségei június 20-án kezdődnek. Természetes tehát, hogy London vendéglősei, szállodásai is mindent elkövetnek, hogy e napok alatt oda özönlő óriási vendégsereg ellátásáról és mulattatásáról minél jobban gondoskodjanak. Ennek a törekvésnek az eredménye az a meghívás is, melyet a mi kitűnő nagyváradai cigányprimásunk, Hamza Gyuszi kapott, hogy evezzen át az angol fővárosba néhány hétre, hogy ott egy előkelő restauranban a ködös Albion fiait s vendégeit szórakoztassa fáradhatatlan bandájával együtt. Az előnyös szerződést Hamza szombat délelőtt írta alá s még e héten utra kel, hogy dicsőséggel s teli pénztárczával térjen vissza majd hozzánk.

* **A végeladások ellen.** Újabb időben igen sok panasz merült fel egyes kereskedők ellen, kik végeladás, végkiárúsítás, árverés, esődtöm megvétele stb. czimen mesterséges uton magukhoz csábítják a vevőközönséget s ez által érzékeny károkat okoznak a többi kereskedőknek. Ezen panasz folytán a kereskedelmi miniszter elrendelte, miszerint a jövőben a hatóságok tartoznak mindig előbb a kereskedelmi és iparkamara véleményét kikérni arra nézve,

hogy valamely kereskedőnek a végeladas kedvezménye megengedtesék-e vagy nem. Remélhetőleg ez által megszűnik az a sok svindlerei, mely olcsó pénzen ugyan, de komisz portékát s az a közönség nyakába.

A tankerületi főigazgató uton. Nátafalussy Kornél tankerületi kir főigazgató a vezetése alatt levő délmagyarországi középiskolák szóbeli érettségi vizsgálatainak megtartása végett tegnap székhelyéről elutazott.

*** 600 munkás kenyér nélkül.** Megint a biharmegyei utak rosszszagáról zeng a nóta, melyeket pedig már mindenféle rovatban és alakban megemlítettünk lapunk hasábjain s nem a mi hibánk, hogy újra meg újra vissza kell rá térnünk. Bogdán-Szövőrhely, Tataros, Kistótfalu, Kövesegyháza és Derna között ugyanis — mint ezt már egyszer szintén megirtuk — olyan rossz állapotban van az országot, hogy a dernai két aszfaltgyár kénytelen volt munkáját beszüntetni, mivel a szállítás lehetetlenné vált. Ez a két gyár pedig 600 munkást foglalkoztat, kiket ez a szünet kenyerüktől fosztott meg. A gyárak természetesen jelentést tettek ezekről az ázsiai állapotokról, mire a miniszter tegnap egy erélyes hangú leiratban »felkérte« a megyét, hogy a szóban forgó utakat azonnal javíttassa ki s erről sürgős jelentést tegyenek neki.

*** Körözés.** Kis Jónás nagyvárad lakos a szegedi törvényszék által egy évi börtönre lett lopásért ítélve. Feltételesen szabadlábra lett helyezve. Időközben az ítélet harmadfokúlag is jóvá lett hagyva, de az elítélt hol létét nem tudták kipuhatolni. Most országos köröztetése lett elrendelve.

*** Elveszett.** Kárger Sándor kerthelyiségében tartott iparos ifjuság junialisán elveszett egy női ezüst lánc karperecz régi pénzekkel, kéri a tulajdonos a megtalálót, hogy a karpereczet visszaszolgáltassa szíveskedjék.

*** Toloneczok.** Az ünnepek alkalmával néhány toloncz becsavargót Nagyváradra. Ezeket aztán összefogdosta a rendőrség és szépszerivel hazatolonczolta. Körülbelül huszan lehetnek a jó madarak, kiktől mostmár tiszta a város.

*** Elveszett.** F. hó 5-én szombaton este fél hét és félnyolc óra közt az épülő Szigligeti háztól, Uri Nagy Fürdő utczán a püspöki rezidencia kőkerítése mentén és a Káptalan soron vezető utvonalon egy ezüst-tula óra lánc elveszett. — Nem az értéke, hanem mint emlék sajnálattik. A becsületes megtaláló kéri azt a kiadóhivatalba hozni, hol illő jutalomban részesül.

Hamis játékos.

Nagyváradon is sokan ismerik V á r z d i (Bay) Nándort, egy nagyvárad eszmiadiának fiát, ki hallatlan kártya szerencsése folytán lett híressé, Bay mindig rendkívül elegansul, ujjain 7—8 gyémánt gyűrűvel, mellényén 2 ujnyi vastagságu arany-óralánczsal járt s csak úgy szórta a pénzt, melynek semmi értéke sem volt előtte. Beutazta egész Magyarországot s néhány év alatt kártyával száz ezreket nyert össze, mely pénzen Nagyváradon is több házat vett, így a jelenleg a »Gazdasági és Iparbank« tulajdonát képező Körös-parti nagy emeletes házat, az uri utczán és a magyar utczán is több épületet.

Baynak örült szerencsése azonban sokak előtt gyanusnak tűnt fel s már akkor szélteben rebesgették, hogy Bay hamisan játszik s innen ered mesés gazdasága.

Bay csakhamar eltűnt Nagyváradról s azóta nem igen lehetett róla hirt hallani.

Pár év előtt a Cercle de L'Escrime játéktérmeiben feltűnt egy magyar ur, kinek bámulatos szerencsése volt a Baccarat-játékban, úgy, hogy rövid idő alatt több, mint két millió frankot nyert. Páris egyik legelőkelőbb helyén, az Avenua de L'operán nagy palotát vett.

Az ismeretlen magyar ur, ki már ekkor a Váradit nevet vette fel, nem más volt, mint a nagyvárad Bay, ki merész játékainak színhelyül az aranyak hazáját: Párist választotta.

A hamis kártyajátékos azonban egy szép napon egy francia hirlapíró a »XIK. Siecle« hasábjain leleplezte s megírta, hogy a szerencsés uri

ember csak egy furfangos hamis kártyás, mire a párisi rendőrség az összes párisi cercle-kből kiltította.

Évek multak el e kitiltás óta, Páris csakhamar elfeledte az akkor nagy feltűnést keltett ügyet s csak a játéktérmeiben emlegették még néhanéha a terrible hongrois-t, a rettenetes magyart, a ki bámulatos szerencsével majdnem tönkretette a bankot. A talmi gavallérnak azonban nem volt szerencsése millióival, elfogyott a pénze s szükségét érezte, hogy művészetét újból értékesítse.

Ki volt tiltva a játéktérmeiből, ő maga nem játszhatott, szövetségeseiket keresett tehát, kiket egyes cercle-kbe beiratott, hogy ezek értékesítsék az ő mesterfogásait.

A Boulevard des Capucines 6. sz. a. levő »Cercle des Capucines«-t, hol nagyban folyik a »Baccarat«, szemelte ki működése helyül, a mely klubnak a tagjai nem csupán Európa, de Amerikának is leggazdagabb emberei, közöttük több ismert nevű magyar mágnás is.

Baynak itt is sikerült tervét végrehajtani. A methodus, a melylyal a csalást véghezvitte s a melylyel százezreket harácsoltt össze, igen egyszerű.

A cercle két szolgáját kik a kör lebélyezett kártyáit kezelik, megvesztegette s ezek naponta 7—8 játszma kártyát loptak el a körből. Azok kik a Baccarat, vagy mint nálunk nevezik Makaó nevű játékot ismerik, tudják, hogy ha sok játékos vesz abban részt, két-három játszma kártyát is összekevernek s ez fekszik a bankár előtt az asztalon. Az említett cercle kártyái kétfélek: piros és kék mintáuk s ebből a gyárosnak nem szabad más részére mint egyedül a kör részére eladni.

Váradit a szolgák által ellopott kártyákból, összesen 7 játszmat használt, ebből hármát csinált és pedig úgy, hogy két játszma, például vörös mintájú, egy játszma pedig kék mintájú volt, vagy megfordítva. A két egyenlő színű játszmaiban azonban csak csupa 8-as, 9-es ász volt, míg a harmadikban csupa kis kártyák vagyis figurák voltak. Már most az így elkészített három játszmat újból gondosan becsomagolta, leragasztotta és a kör szolgájának átadatta, a ki azokat, midőn a játék javában s nagyban folyt s új kártyákat kértek, a bankár elé tette. A bankár felbontotta a három csomagot és összekeverte. Könnyen érthető, hogy a két egyenlő színű játszmaiból több maradt együtt a keverés után is. Így tehát annak, ki a csalásba be volt avatva, csak arra kellett ügyelnie, mikor kerül a sor azokra a színű kártyákra, a melyekben csupa nagy kártya, műnyelven: »schlager« van. Ekkor óriási összegeket tettek s néha 3—4-szer is egymásután nyertek.

Százezreket nyertek így két-három estén át Váradit és társai és talán soha sem leplezték volna le a bandát, mert a párisi rendőrség intézkedése szerint azokat a kártyákat, a melyek a jktekasztról lekerülnek, azonnal darabokra vagdalják. E szerint a megsemmisítés után eltűnik a bűnjel is.

Hogy Váradiek csalása mégis napfényre került, egy magyar embernek az érdeme.

A nagy siker ugyanis Váradit elbizakodottá tette. Milliókat akart a közelgő kiállításig nyerni. Egy új és a cserében teljesen ismeretlen embert akart felléptetni, a ki óriási összegeket tett volna fel a kártyákra.

Sokáig kereste emberét s egyik megbízottja egy magyarhoz téved kinek megjelzése, modora alkalmassá tette a csunya szerepre. Ez a magyar nem saját jószántából él Párisban s családjával együtt erősen küzd a mindennapi kenyérért.

Ezt a magyart szemelték Fi s azt gondolta hogy szorult anyagi viszonyai következtében a csábító ajánlat elvakítja, de csalódtak, mert az illető a tervezett csalást, úgy a Cercle elnökségének mint a rendőrségnek is bejelentette.

A rendőrség minden kétséget kizáróan megállapította, hogy már évek óta üzik a csalást és hogy a csalóbandában egy berlini báró, egy igen magas állású olasz férfi fia és állítólag egy magyar mágnás is tényleges szerepet játszottak.

MULATSÁG.

A »kath. kör« junialis.

Nagyvárad, jun. 8.

Előre látható volt és úgy is történt, a nagyvárad »kath. kör« tavaszi táncmulatsága oly fényesen sikerült, hogy elvitázhatla-

nul az idej majálisok sorában a legelső helyet foglalja el.

Az a pompás nyári idő, mely a pünkösdi ünnepek első napján és második nap délelőtt annyira kedvezett a kiránduló közönségnek, kétfőn délben rosszra fordult, a mennyiben hatalmas villámlással és menydörgéssel telt nyári zivatar vonult át a vidéken, mely nemcsak a kánikulai hőséget szüntette meg, de fellegekkel vonta be egész délutánra az égboltozatot. Melyen csak hébe-hóba tört keresztül a napsugár, de elüzni nem volt képes azokat. De talán még jobb is volt így. Legalább nem volt hőség, por, hanem tiszta, üde volt a levegő. Minthogy a felhők állásából ki lehetett venni, hogy több eső nem igen lesz a délután folyamán, a fürdői vonatok zsufozásig megtelve szállították ki a vendégeket a Szent-László fürdőbe, melynek parkját, erdei utait és a gyógyterem terrasse-át csakhamar óriási közönség lepte el, melynek soraiban lépten-nyomon kiszillant a sok világos nyári ruhába öltözött fiatal leány és asszony, kik mind a junialisra jöttek ki.

Hét órakor egyszerre csak megszólalt a katona-zene s tánczra perdült a fiatalság mely egész az éjjeli 3 órakor induló különvonat megérkezéseig fáradhatatlanul járt a katona-zene s Jó Károly fürdői bandájának a muzsikája mellett.

A kitűnően sikerült pompás mulatságon jelen voltak nevét összeállítani lehetetlen volt, miért is az alábbi névsor sem egészen teljes.

Este felgyújtották a villanylámpákat, mely tündérfényt árasztott a parkra. A girlandokkal díszített pavilon felett fénylő betűkkel díszlett a következő felirás:

A nagyváradit
»KATH. KÖR«
junialis.

Jelenvoltak:

A s s z o n y o k: Beöthy Ödönne (V.-Láz.) Bozóky Béláné, Böszörményi Gézané, Berthty Zsigmondné, Bach Nándorné, Beczkai Arthurné, Czobánczy Lajosné, Déry Jánosné, Cseresnyés Albertné, Középpessy Dezsóné, Vaskó századosné, Ficzek Lajosné, Jerzsák Istvánné, Dr. Korda Kálmánné, Szokoly Tamásné, özv. Tóth Józsefné, dr. Szolványi Hugóné, Pokorny Hermanné, Locsni Károlyné, Dús Lászlóné, Géczy Lajosné, Gálbory Józsefné, Kacsvinszky Andorné, Papp Imréné, Imrik Lászlóné, Szombathy Istvánné, Novák Jánosné, Novák Bogdáné, Török Lászlóné, Erdély Józsefné, Müller Vilmosné, Máthé Józsefné, özv. Mayer Ágostonné, Sziládki Ernőné, Gitye Józsefné, özv. Juhász Lászlóné, Márkus Jánosné, Sipos Irma, Nozák Rudolfné, Garán Jánosné (Szekelyhid), Nagy Lajosné, Zigre Miklósné, Nagy Ignáczné, özv. Lőrinczy Kálmánné, Balogh Józsefné, Hoffmann Henrikné, Élő Jánosné, özv. Julier Vilmosné, özv. Zieher Antalné, Fröhlich Józsefné, özv. Giraud Ottomárné, Sarkady Józsefné, özv. Szathmáry Dánielné, Balogh Viktorné, Guttman Józsefné, Sebestyén Lajosné, stb.

L e á n y o k: Antalóczy Anna, Balogh Margit, Böszörményi Matild, Beznák Ilona, Balogh Irén, Beöthy Klára, Bozóky Nóra, Bach nővére, Beczkai Ilona, Czobánczy Margit, Cseresnyés Lujza, Déry Mariska, Dús Pirokska, Cseh Ilona, Dankó Olga, Erdély Ilonka, Egnér Mariska, Ficzek Margit, Géczy Irén, Giraud Vilma, Galloviécs nővérek, Gyöngyösi Erzsébet, Guttman Elza, Garán Ilonka (Szekelyhid), Gitye Margit, Hantke Amália, Julier Ella, Korda nővérek, Középpessy nővérek, Kovácsnay Katicza, Kugler Rózsai, Kugler Mariska, Koltay Mariska, Lőrinczy Jolán, Lengyel Irma, Mayer Mariska és Autonía, Nagy Ilon és Iza, Novák Gizi és Mariska, Novák Margit, Nánási Erzsébet, Nozák Ilona, Papp Ella és Aranka, Pokorny Marianne, Papp Olga, Papp Irma, Pajér Vilma, Sebő Anna, Sipos Elza, Szolcsányi Olga, Szombathy Katinka, Sebestyén Edith, Sziládki nővérek, Szokoly Ilonka, Tóth Elza, Tóth Margit, Rozslai Etelka, Stern Irma és Anna (Nagyszombat), Szabó Irma (Margitta), Votiszky Kamilla, Vaskó Irén, Zieher Paula, Zigre nővérek, Paku Mariska, Sarkady Lujza, stb.

N o t a b i l i t á s o k: Pokorny Herman, Kortauek Henrik, Vezekényi százados, Palotay László, Szécsényi Jenő, Juhász g. kath. kanonok, Vidovich György, Nemeskey Andor, Dús László, Rádl József, Krüger Viktor, Komlóssy József, Steinbach Ervin, Dobosffy Alajos, Kenéz Sándor, Böszörményi Géza.

Papp Imre, Géczy Lajos, Szolcsányi Hugó, Hoványi Gyula, Schweiger Ede, id. Márkus János, Nagy Ignác, Szokoly Tamás, Hoffmann Henrik, stb.

A »Gazdakör« mulatsága.

A pünkösdi hagyományos mulatságok élvezetéből kivette részét a velencei »Gazdakör« is, mely ünnep második napján tartotta meg nyári táncmulatságát. A minden tekintetben sikerült mulatság az egyet tágas udvarán épített hatalmas sátorban folyt le, mely még kedvezőtlen idő esetére is fényesen kivált volna és füzérek lampionokkal szépen fel volt díszítve. E szellős védett helyen mulatott Velenceze ifjúsága teljes jókedvben világos reggelig míg a többi vendégek az egyet helyiségeit szállították meg s kedélyesen szórakoztak a felterített asztaloknál. A »Gazdakör« -jó hírének és mulatsága sikerének jele, hogy azon a vidékről és szomszéd megyékből is sokan résztvettek. A jelen voltak névsora a következő:

Asszonyok: Krupka Károlyné, Buday Tamásné, Molnár Gáborné, Buday Antalné, Rohoska Pálné, (B.-Csaba) Bartha Mihályné, ifj. Tikos Andrásné, Kovács Jánosné (B.-Gyula), Marsalkó Sándorné, Jónás Mihályné, Csengeri Istvánné, Fehér Kálmánné (Békés), Szántó Jánosné, Kliment Miklósné (B.-Csaba.)

Leányok: Kovács Irén, Molnár Margit, Bartha Etelka, Szántó Juliska, Rohoska Mariska, (B.-Csaba) Csengeri Juliska, Jónás Mariska, Budai Mariska, Kovács Irén (B.-Gyula) Juhász Etelka, Szabó Mariska, Biró Zsuzsika, Fehér Gizella (Békés) Koppay Erzsike, Tolmács Juliska, Kliment Elza (B.-Csaba.)

TANÜGY.

A nagyváradai zeneiskola zárünnepélye f. hó 7-én Pünkösöd másodnapján d. e. 10—12 óráig tartatott meg a zenekedvelők egyesületének e célra nemzeti szín zászlókkal és címmel feldíszített zenetermében. Az iskola növendékei már 8 órakor gyülekeztek hegedű, fuvola, gordonka és hangjegyekkel kezükben. Alig hogy a tanárok a növendékeket — fiukat és leányokat elkülönítve — a terem belső részén felállított emelvény körül elhelyezték, néhány perc alatt zsufolásig megtelt a terem szülőkkel és más a zeneiskola iránt érdeklődő nagyszámú intelligens közönséggel.

Pont 10 órakor érkezett meg Mezey Mihály elnök, Géczy Lajos, Hranyczyk Károly és Maróczy János igazgatósági tagokkal, kiket Rez Mihály igazgató, Bátky Endre, Frits Engelbert, Molnár Károly és Vomácska József tanárokkal fogadott s kezdetét vette a lapunkban már közölt 24 pontból álló műsor lejárásza.

Minden szám szépen sikerült. Csak úgy sugárzott az arcuk a beldogságtól a kis szereplőknek valamint a szülőknél is. Különösen szép készütségről tanuskodott Fried Margit, Raffay Ágoston, Kánitz Dávid, Rumbera Imre, Schenker Margit, Bogye Mariska, Géczy Imre, Kassay Matild, Schenker Zoltán, Földessy Margit, Steiner Emil, Pecsóvánszky István, Koválik M., Réthy Irénke, Bász Vilma, Kristof Gy. és Simon Ferenc előadása a zeneművek körül Bátky Endre tanár »Induló«-ja és Vomácska József tanár »ünnepély induló«-ja, utóbbi 18 növendék által előadva. A hegedűsöknél a hegedű szabályos tartása és a vonó kezelés, a zongoristáknál a kéztartás s általában az összes növendékeknél — a korukhoz mért önállóság meglepő.

Az egész ünnepély lefolyása emlékezetes fog maradni egy a növendékekre, mint a szülőknek.

Büszke lehet az iskolára a zenekedvelők egyesülete és az elért bámulatraméltó eredményre a buzgó tanári kar.

Adja Isten, hogy e nemes hivatásu kulturintézményünk a város, valamint az állam anyagi támogatását is élvezhesse. Arra érdemet szerzett már az első tanév sikere által.

A nagyváradai felső-kereskedelmi tanintézet francia nyelv tanára: B á t h o r y Ferenc az intézet mindhárom évfolyamán francia nyelvi versenyt rendezett. A legjobb dolgozatokat Frankl Arthur III-ad, Klein M. II. és Neumann Jenő I. évesek készítették s ezek

1—1 cs. és kir. arany jutalomban részesültek. Ugyancsak e hó 5 napján tartotta a nagyváradai felső keresk. tanintézet »Széchenyi« önképzőköré szavalási versenynyel egybekötött zárgyűlést, melyen 1—1 cs. és kir. arany pályadíjban Frankl Arthur, Hoffler Aladár III. évesek és Weisz Sándor I. éves részesültek.

Értesítés.

A községi iskolaszék f. é. május havi üléséből, a községi elemi leányiskolák II. osztályai-ban az évről vizsgálatok határidejéről:

1. Az olasz-i leányiskola II. osztályára nézve a folyó évi június hó 21-ik,

2. Az újvárosi leányiskola II. osztályára nézve f. é. június 22-ik és

3. A váraljai leányiskola II. osztályára nézve a f. évi június hó 24-ik napjait azzal tűzöm ki, hogy a vizsgálatok az illető iskolari helyiségekben a jelzett napokon, mindenkor délelőtti 8 órakor fognak megkezdetni.

Erről az érdekelt szülőket, gyámokat és tanügybarátokat tisztelettel értesitem.

Nagyvárad, 1897. június 8.

Ragány János
küldöttségi elnök.

EGYESÜLETEK.

A »Biharmegyei Népművelési Egyesület« választmánya f. hó 8-án tartott ülésén, S i p o s Orbán igen örömdetes jelntéssel lepte meg a választmány tagjait, a mennyiben konstata, hogy Bihar megye tankerületeiben levő azon elemi iskolákban, melyeket a lefolyt napokban meglátogatott, nemcsak a tanítás terén talált általános előhaladást, hanem a hazafias érzelm fejlődése és erősödése tekintetében örömdetes lendületet tapasztalt.

A választmány örömmel fogadta alelnökének kimerítő, döntő és lelkesedett jelentését.

A helybeli iparostanoncz-iskola igazgatójának kérelmére a választmány, szorgalmas tanulók jutalmazására 15 drb. jó könyvet (K. Nagy Sándor: »Ne bántsd az állatot«) és még 5 forintot utalványozott pénztárából. Viszont felhatalmazta dr. Tóth Mihályt, hogy a községi iskolák kitünő tanulóinak jutalmazására 20 példányt kiszolgáltathasson ugyanezen munkából.

Beóthy László főispán átiratát, a megyében újra felélesztendő állandó népművelési bizottság tárgyában, (melyet a közoktatásügyi miniszter óhajta) a választmánya bizottságnak adta ki, melynek elnöke Szunyogh Péter.

A közoktatásügyi miniszterhez nemrég a »Biharmegyei Népművelési Egyesület« feliratot intézett Tenke—Széplakon létesítendő állami iskola érdekében. Ezt a feliratot a miniszter véleményezés végett leküldte a tanfelügyelőséghez, honnét — természetesen — meleg pártolással újra visszaküldte.

S P O R T.

A lövész-egylet közgyűlése.

A nagyváradai polgári lövész-egylet hétfőn délután tartotta meg a lövölde helyiségében rendes évi közgyűlést.

A nagy számmal megjelent tagok egyhangulag hozott határozattal vették tudomásul a választmány és a Rhédey-kert felügyelő bizottságának évi jelentéseit és ez alapon a számadóknak a felmentvényt megadták

Végül újabb négy évre választották meg a lövész-egylet tisztikarát és választmányát.

Az ülés lefolyásáról adjuk a következőket

Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester elnökle alatt jelen voltak: Janky József h. főlövész-mester, Kunz Gusztáv, Mezey Mihály, ifj. Rimler Károly, ifj. Tóth Ferenc lövész-mesterek, Pap János titkár, Jankovits János jegyző, Heringh Sándor id. pénztáros, Busch Dávid és Hegedüs Géza Rhédei-kerti felügyelők, Hollósy Jenő gazda, Láng József számvizsgáló. Csapó Sándor, Darvassy Lajos Darvassy Sándor, Élő János, Frankó József, Fleis-

chhacker Hugó, Hollósy Dezső, Janky Antal, Jelinek Ferencz, Kádár János, Kiss Elek, Komornik Benő, Löbl Ede, Mátéh Lajos, Moes Károly, Molnár Lajos, Ragány János, Rózsavölgyi Kálmán, ifj. Rimenóczy Kálmán és Weingartner Andor.

Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester üdvözlö a megjelenteket, a közgyűlést határozatképesnek és megnyitottnak nyilváníta. A jegyzőkönyv vezetésére Pap János titkár, hitelesítésére Kiss Eleket és Komornik Benőt kéri fel. A választás megejtésére Moes Károly elnökle alatt Csapó Sándort és Hollósy Dezsőt nevezi meg.

A választmány jelentése.

Jankovics János felolvasta a választmány jelentését, mely megemlékezik arról, hogy czélszerű újítást honosított meg a választmány azzal, hogy a mély és körlovésekre eddig külön eszközölt lövést egy táblára egyesítette és ezzel fokozta a lövéskedvet, mert egy lövéssel két díjra lehet pályázni.

A Rhédey-kert felügyelőségének jelentése

Jankovics János jegyző felolvasta a Rhédey-kert felügyelő bizottságának jelentését és zárszámadását, melyben sajnos emlékezik meg arról, hogy a Rhédey-kertre, a faiskolára és a sport-térre tett kiadások jóval föltülmul-tak az e czimeken nyert bevételeket.

Választások.

Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester jelenti hogy indítvány nem adatván be, a napirend ki van merítve. Megköszöni a maga és tisztársai nevében a bizalmat, lejárván a négy évi időszak a maga és tisztársai nevében lemond és fölkéri Komornik Benőt, hogy a korreltségét elodadja és a választás elrendelését eszközölje.

Komornik Benő az összes jelenlevők nevében a heszél a midőn a főlövész-mesteri állás elfogadására ismét Des Echerolles Kruspér Sándor kéri föl. A közgyűlés egyhangulak öt választja meg főlövész mesterré, e ki ismét elfoglalva az elnöki helyett.

Moes Károly a bizottság elnöke a választás eredményét a következőkben hirdette ki: Helyettes főlövész-mester Janky József. Lövész-mesterek: Mezey Minály, ifj. Rimler Károly Kunz Gusztáv, Török László ifj. Tóth Ferenc Pénztárnok: Hering Sándor. Ellenőr: Kádár János. Titkár: Papp János. Ügyvéd: dr. Berkovits Ferencz. Gondnok: Hollósy Jenő. Számvizsgálók: Láng József, Székely Sándor, Élő János. Választmány: Bordé Ferencz, Bozóky Béla, dr. Eulyovszky J. Busch D. Darvasy S. Fleischhacker G. dr. Frankó J. Hegedüs G. Hollósy D. Janky Antal, Jelinek Ferencz, Kalenda János, Kiss Elek, Komornik Benedek, Lázár Márton, Molnár Lajos, Moess Károly, Paczauer József, Ragány János, ifj. Rimenóczy Kálmán, Sal Ferencz Stark Gyula, Sztankovits József Weingartner Andor.

Főlövész-mester a megválasztottak üdvözlésével zárta be a közgyűlést.

A választmány ülése.

Közgyűlés után a választmány nyomban megalakult a titkos szavazással, de egyhangulag a lövész-egylet tagjaul megválasztotta Lukács Lajost, Schwarcz Ferenczet és Stern Mártont.

Nimródok figyelmébe. Czeczke Izsópallaga és Kőalja községek vadászterületeiket f. évi július hó 5-árverés utján reggel 9 órakor a czeczkei közjegyzői irodában bérbeadják.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Eleven ördög.

— Junius 8. —

(— n.) Konti pompás zenéjü operett-je másodsor ment ebben a szezonbn az elsőnél sokkal gyöngékb előadásban, nem véve ki a szereplők egyikét sem.

Papp Imre, Géczy Lajos, Szolesányi Hugó, Hoványi Gyula, Schweiger Ede, id. Márkus János, Nagy Ignác, Szokoly Tamás, Hoffmann Henrik, stb.

A »Gazdakör« mulatsága.

A pünkösdi hagyományos multságok élvezetéből kivette részét a velencei »Gazdakör« is, mely ünnep másod napján tartotta meg nyári táncmultságát. A minden tekintetben sikerült multság az egyet tágas udvarán épített hatalmas sátorban folyt le, mely még kedvezőtlen idő esetére is fényezeny kivált volna és füzérek lampionokkal szépen fel volt díszítve. E szellős védett helyen mulatott Velence ifjúsága teljes jókedvben világos reggelig míg a többi vendégek az egyet helyiségeit szállották meg s kedélyesen szórakoztak a felterített asztaloknál. A »Gazdakör« -jó híreinek és multságja sikerének jele, hogy azon a vidékről és szomszéd megyékből is sokan résztvettek. A jelen voltak névsora a következő:

Asszonyok: Krupka Károlyné, Buday Tamásné, Molnár Gáborné, Buday Antalné, Rohoska Pálné, (B.-Csaba) Bartha Mihályné, ifj. Tikos Andrásné, Kovács Jánosné (B.-Gyula), Marsalkó Sándorné, Jónás Mihályné, Csengeri Istvánné, Fehér Kálmánné (Békés,) Szántó Jánosné, Kliment Miklósné (B.-Csaba.)

Leányok: Kovács Irén, Molnár Margit, Bartha Etelka, Szántó Juliska, Rohoska Mariska, (B.-Csaba) Csengeri Juliska, Jónás Mariska, Budai Mariska, Kovács Irén (B.-Gyula) Juhász Etelka, Szabó Mariska, Bíró Zsuzsika, Fehér Gizella (Békés) Koppay Erzsike, Tolmács Juliska, Kliment Elza (B.-Csaba.)

TANÜGY.

A nagyvárad zeneiskola zárünnepélye f. hó 7-én Pünkösöd másodnapján d. e. 10—12 óráig tartott meg a zenekedvelők egyesületének e célra nemzeti szín zászlókkal és cimerekkel felszított zenetermében. Az iskola növendékei már 8 órakor gyülekeztek hegedű, fuvola, gordonka és hangjegyekkel kezükben. Alig hogy a tanárok a növendékeket — fiukat és leányokat elkülönítve — a terem belső részén felállított emelvény körül elhelyezték, néhány perc alatt zsufozásig megtelt a terem szülőkkel és más a zeneiskola iránt érdeklődő nagyszámú intelligens közönséggel.

Pont 10 órakor érkezett meg Mezey Mihály elnök, Géczy Lajos, Hranyiczky Károly és Maróczy János igazgatóság tagokkal, kiket Rez Mihály igazgató, Bátky Endre, Frits Engelbert, Molnár Károly és Vomácska József tanárokkal fogadott s kezdetét vette a lapunkban már közölt 24 pontból álló műsor lejártsza.

Minden szám szépen sikerült. Csak úgy sugárzott az arczuk a boldogságtól a kis szereplőknek valamint a szülőknek is. Különösen szép készültségről tanuskodott Fried Margit, Raffay Ágoston, Kánitz Dávid, Rumbera Imre, Schenker Margit, Bogyó Mariska, Géczy Imre, Kassay Matild, Schenker Zoltán, Földessy Margit, Steiner Emil, Pecsóvánszky István, Koválik M., Réthy Irénke, Bász Vilma, Kristof Gy. és Simon Ferencz előadása a zeneművek körül Bátky Endre tanár »Induló«-ja és Vomácska József tanár »ünnepély induló«-ja, utóbbi 18 növendék által előadva. A hegedűsöknél a hegedű szabályos tartása és a vonó kezelés, a zongoristáknál a kéztartás s általában az összes növendékeknél — a korukhoz mért önállóság meglepő,

Az egész ünnepély lefolyása emlékezetes fog maradni úgy a növendékekre, mint a szülőknek.

Büszke lehet az iskolára a zenekedvelők egyesülete és az elért bámulatraméltó eredményre a buzgó tanári kar.

Adja Isten, hogy e nemes hivatásu kulturális intézményünk a város, valamint az állam anyagi támogatását is élvezhesse. Arra érdemet szerzett már az első tanév sikere által.

A nagyvárad felső-kereskedelmi tanintézet francia nyelv tanára: B á t h o r y Ferencz az intézet mindhárom évfolyamán francia nyelvi versenyt rendezett. A legjobb dolgozatokat Frankl Arthur III-ad, Klein M. II. és Neumann Jenő I. évesek készítették s ezek

1—1 cs. és kir. arany jutalomban részesültek. Ugyancsak e hó 5 napján tartotta a nagyvárad felső keresk. tanintézet »Széchenyi« önképzőkörre szavalási versenynyel egybekötött zárgyűlését, melyen 1—1 cs. és kir. arany pályadíjban Frankl Arthur, Hoffer Aladár III. évesek és Weisz Sándor I. éves részesültek.

Értesítés.

A községi iskolaszék f. é. május havi üléséből, a községi elemi leányiskolák II. osztályában az évszázó vizsgálatok határidejéül:

1. Az olasz-i leányiskola II. osztályára nézve a folyó évi június hó 21-ik,
2. Az újvárosi leányiskola II. osztályára nézve f. é. június 22-ik és
3. A váraljai leányiskola II. osztályára nézve a f. évi június hó 24-ik napjait azzal tűzöm ki, hogy a vizsgálatok az illető iskolari helyiségekben a jelzett napokon, mindenkor délelőtt 8 órakor fognak megkezdeni.

Erről az érdekelt szülőket, gyámokat és tanügybarátokat tisztelettel értesitem.

Nagyvárad, 1897. június 8.

Ragány János
küldöttségi elnök.

EGYESÜLETEK.

A »Biharmegyei Népművelési Egyesület« választmánya f. hó 8-án tartott ülésén, S i p o s Orbán igen öröndetes jel-ntéssel lepte meg a választmány tagjait, a mennyiben konstata, hogy Biharmegye tankerületeiben levő azon elemi iskolákban, melyeket a lefolyt napokban meglátogatott, nemcsak a tanítás terén talált általános előhaladást, hanem a hazafias érzelm fejlődése és erősödés tekintetében öröndetes lendületet tapasztalt.

A választmány örömmel fogadta alelnökének kimerítő, döntő és lelkesedett jelentését.

A helybeli iparostanoncz-iskola igazgatóságának kérelmére a választmány, szorgalmas tanulók jutalmazására 15 drb. jó könyvet (K. Nagy Sándor: »Ne bánts az állatot«) és még 5 forintot utalványozott pénztárából. Viszont felhatalmazta dr. Tóth Mihályt, hogy a községi iskolák kitünő tanulóinak jutalmazására 20 példányt kiszolgáltathasson ugyanezen munkából.

Beóthy László főispán átiratát, a megyében újra felélesztendő állandó népművelési bizottság tárgyában, (melyet a közoktatásügyi miniszter óhajt) a választmánya bizottságnak adta ki, melynek elnöke Szunyogh Péter.

A közoktatásügyi miniszterhez nemrég a »Biharmegyei Népművelési Egyesület« feliratot intézett Tenke—Széplakon létesítendő állami iskola érdekében. Ezt a feliratot a miniszter véleményezés végett leküldte a tanfelügyelőséghez, honnét — természetesen — meleg pártolással újra visszakerült.

S P O R T.

A lövész-egylet közgyűlése.

A nagyvárad polgári lövész-egylet hétfőn délután tartotta meg a lövölde helyiségében rendez évi közgyűlést.

A nagy számmal megjelent tagok egyhangulag hozott határozattal vették tudomásul a választmány és a Rhédey-kert felügyelő bizottságának évi jelentéseit és ez alapon a számadóknak a felmentvényt megadták

Végül újabb négy évre választották meg a lövész-egylet tisztikarát és választmányát.

Az ülés lefolyásáról adjuk a következőket

Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester elnökle alatt jelen voltak: Janky József h. főlövész-mester, Kunz Gusztáv, Mezey Mihály, ifj. Rimler Károly, ifj. Tóth Ferencz lövész-mesterek, Pap János titkár, Jankovits János jegyző, Heringh Sándor id. pénztáros, Busch Dávid és Hegedüs Géza Rhédei-kerti felügyelők, Hollósy Jenő gazda, Láng József számvizsgáló. Csapó Sándor, Darvassy Lajos, Darvassy Sándor, Élő János, Frankó József, Fleis-

chhacker Hugó, Hollósy Dezső, Janky Antal, Jelinek Ferencz, Kádár János, Kiss Elek, Komornik Benő, Löbl Ede, Mátéh Lajos, Moes Károly, Molnár Lajos, Ragány János, Rózsavölgyi Kálmán, ifj. Rimenóczy Kálmán és Weingärtner Andor.

Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester üdvözlö a megjelenteket, a közgyűlést határozatképesnek és megnyitottnak nyilváníta. A jegyzőkönyv vezetésére Pap János titkárt, hitelesítésére Kiss Eleket és Komornik Benőt kéri fel. A választás megejtésére Moes Károly elnökle alatt Csapó Sándort és Hollósy Dezsőt nevezi meg.

A választmány jelentése.

Jankovics János felolvasta a választmány jelentését, mely megemlékezik arról, hogy czél-szerű ujtást honosított meg a választmány azzal, hogy a mély és körülövékre eddig külön eszközölt lövést egy táblára egyesítette és ezzel fokozta a lövéskedvet, mert egy lövéssel két díjra lehet pályázni.

A Rhédey-kert felügyelőségének jelentése

Jankovics János jegyző felolvasta a Rhédey-kert felügyelő bizottságának jelentését és zárszámadását, mdlyben sajnosan emlékezik meg arról, hogy a Rhédey-kertre, a faiskolára és a sport-térre tett kiadások jóval föltulmultak az e czimeken nyert bevételeket.

Választások.

Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester jelenti hogy indítvány nem adatván be, a napirend ki van merítve. Megköszöni a maga és tisztársai nevében a bizalmat, lejárván a négy évi időszak a maga és tisztársai nevében lemond és fölkéri Komornik Benőt, hogy a korelnökségét elogadja és a választás elrendelését eszközölje.

Komornik Benő az összes jelenlevők nevében a heszél a midőn a főlövész-mesteri állás elfogadására ismét Des Echerolles Kruspér Sándor kéri föl. A közgyűlés egyhangulak őt választja meg főlövész mesterré, e ki ismét elfoglalva az elnöki helyett.

Moes Károly a bizottság elnöke a választás eredményét a következőkben hirdette ki: Helyettes főlövész-mester Janky József. Lövész-mesterek: Mezey Mihály, ifj. Rimler Károly, Kunz Gusztáv, Török László ifj. Tóth Ferencz Pénztárnok: Hering Sándor. Ellenőr: Kádár János. Titkár: Papp János. Ügyvéd: dr. Berkovits Ferencz. Gondnok: Hollósy Jenő. Számvizsgálók: Láng József, Székely Sándor, Élő János. Választmány: Bordé Ferencz, Bozóky Béla, dr. Eulyovszky J. Busch D. Darvasy S. Fleisshacker G. dr. Frankó J. Hegedüs G. Hollósy D. Janky Antal, Jelinek Ferencz, Kalenda János, Kiss Elek, Komornik Benedek, Lázár Márton, Molnár Lajos, Moes Károly, Paczauer József, Ragány János, ifj. Rimanóczy Kálmán, Sal Ferencz Stark Gyula, Sztankovits József Weingärtner Andor.

Főlövész-mester a megválasztottak üdvözlésével zárta be a közgyűlést.

A választmány ülése.

Közgyűlés után a választmány nyomban megalakult a titkos szavazással, de egyhangulag a lövész-egylet tagjaul megválasztotta Lukács Lajost, Schwarcz Ferenczet és Stern Mártont.

Nimródok figyelmebe. Czeczke Izsópallaga és Kőalja községek vadászterületeiket f. évi július hó 5-árverés utján reggel 9 órakor a czeczkei közjegyzői irodában bérbeadják.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Eleven ördög.

— Junius 8. —

(— n.) Konti pompás zenéjü operett-je másodsor ment ebben a szezonbn az elsőnél sokkal gyöngékb előadásban, nem véve ki a szereplők egyikét sem.

A három énekesnő közül még A m o n Margit (Letozieres) volt a legkevésbé unalmas, de az ő játéka is messze mögötte maradt a multkorinak.

Rontai Boriska (Marianna) a kitől pedig megszoktuk, hogy ha nem is énekel, de élénk, játékaival feledtetni hangbeli fogatkozását, tegnap kiesett a rendes temperamentumából.

S z é k e l y Irén (Hermine) a harmadik felvonásbeli szép áriájával ért el hatást, de ő se énekelte úgy mint máskor.

K ö v e s s y (Desperieres) az egyetlen talán, a ki annyira a mennyire megtartotta jó kedvét.

H e g y e s i (Tibul Hugson), Pesti (Pompanius) alkalmazkodtak az előadás színvonalához.

A közönség a lehető legkisebb érdeklődést tanusította a darab iránt s némileg ez megmagyarázza a szereplők indiszpozícióját.

I R O D A L O M.

Válasz Tisza István grófnak. Egy érdekes agrárpolitikai röpirat jelent meg éppen e napokban a könyvpiacra. Szerzője Emödy József suránki földbirtokos, kit az országos agrármozgalmakból minden magyar gazda jól ismer, mert tehetségénél s temperementumánál fogva mindenütt a legelső sorokban harcolt. A röpirat behatóan foglalkozik a magyar agrár bajokkal, kitűnő gyakorlati érzéssel állapítja meg a diagnózist s a gyógyításra vonatkozólag nagyon megszívlelendő tanácsokkal szolgál. A röpirat minden sorában hangosan megnyilatkozik a mezőgazdasági válságot közvetlenül érző középbirtokos elkeseredése s a magyar mezőgazda jövője feletti aggodalom. Szenzációs hatást fog előidézni a röpiratnak azon része, melyben Tisza István gróf röpiratáival s telt erszényű bankár agrarizmusával foglalkozik a szerző. Ez a fejezet mintegy bunkóval veri le a Tisza István gróf agrárius álarcát és teszi semmivé a hiszékenyek félrevezetésére szánt érveléseit. A nagy érdekű röpirat Singer és Wolfner (Budapest, András-ut) kiadása. Ara 80 kr.

I P A R Ű G Y.

Felhívás.

A helybeli kereskedelmi és iparkamarának f. é. június hó 1-én kelt átirata szerint C u t t e n b e r g P á l u r, a kézi munkára nevelő egyesület igazgatója e hó 12-én szombaton délelőtt 11 órakor a kereskedelmi csarnok dísztermében szabad előadást tart a „Loyd” (kézügyességi oktatás) mai állapotáról és befolyásáról a gazdasági és szociális életre. Előadásában különös lönös figyelmébe részesíti a női problema annyira korszerű és nagyfontosságú ügyét. Felkérem a bizottság tagjait, hogy ezen több irányban igen fontos előadáson lehetőleg nő családtagjaikkal együtt megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradon 1897 június hó 5-én. *Ragány János* elnök.

T A V I R A T O K

A király mint koma.

Bécs, jun. 8. (Saj. tud. táv.) Seefried báróné, a király unokája családi eseménynek néz elé. A király elvállalta a komaságot.

A siámi király körútja.

Budapest, jun. 8. (Saj. tud. táv.) A siámi király tegnap Rómából Flórenczbe utazott és onnan Bécsbe megy. Junius közepe táján Ischlbe érkezik.

Rigóék Bécsben.

Bécs, jun. 8. (Saj. tud. táv.) Chimay hercegné ma Rigóval Zürichből Bécsbe érkezett.

Zendülés Alpáron.

Budapest, jun. 8. (Saj. tud. táv.) Alpár p-stmegyei községben a lakosság a vasuti álló-

más kérdésének ürügye alatt ma összegyűlt tanácskozni s daczára annak, hogy az előjáróság megnyugtató határozatot hozott a vasuti állomás kérdésében, — mégis a nép megtámadta, megostromolta a községi házat s a bennlevőket kő, téglá és fadarabokkal verték.

A jelen volt két csendőr eleinte csendesítette a népet, de midőn a felbujtott tömeg már-már őket is megakartá támadni, tízen egyszer közéjük lőttek s többeket megsebesítettek. — A rendet csak az időközben megérkezett gyalogság és huszárság állította helyre.

Walter Sarolta haldoklik.

Bécs, jun. 8. (Saj. tud. táv.) Walter Sarolta a híres tragika állapota annyira rosszbodott, hogy az orvosok kijelentették, hogy nincs remény a felgyógyuláshoz.

Bányászok kongresszusa.

London, jun. 8. (Saj. tud. táv.) A nemzetközi bányamunkás kongresszust 86 kiküldött jelenlétében megnyitották. A kiküldöttek 1050000 német, angol és francia bányamunkást képviseltek. A belgák csoportját, amely 100.000 munkást képvisel, várják.

A lóvasuti sztrájk.

Bécs, jun. 8. (Saj. tud. táv.) A tramvay sztrájk megtörtént. A közlekedést részben fenn tartják. A tegnapi est nyugodtan folyt le. Több embert letartóztattk csekély rendzavarás miatt. A tramvay társaság tegnap több mint 100 embert fogadott fel. Nehány régebbi alkalmazott is jelentkezett. A polgármester d. e. értekezett a helytartóval, valószínűleg tramvay ügyében.

Tarifa-reform.

Pétevár, június 7. (Saját tud. távirata.) A vas iparosok ma Maximoff igazgató elnöklése alatt congresszusra gyűltek össze, mely a vas termékek szállítási tarifájának revisiójával foglalkozni.

A görög kormány emlékirata.

London, jun. 8. (Saj. tud. táv.) A „Standard” jelenti Athenből: A görög kormány újból kijelentette a nagyhatalmak előtt, hogy a béke mielőbb való megkötése és Thessalia kiürítése sürgősen szükséges. Utalt arra, hogy a fenálló állapot az országot gyorsan kimerítené. A hatalmak képviselőinek még egy memorandumot nyújtottak át, melyben a görög kormány a török katonáknak Thessaliában és Epirusban elkövetett erőszakoskodásairól tesz

jelentést és azt mondja, hogy mindezeket a török tiszték türelemmel nézték. A memorandum arra kéri a hatalmakat, hogy e rendetlenségek megszüntetése végett szigorú rendszabályok alkalmazásával intézkedjék.

Havay Japán ellen

London, jun. 8. (Saját tud. távirata.) A Ruuter ügynökség jelenti Honolulu-ból. A havai-kormány megtagadta a jappáni kormánynak a kért elégtételt melyet utóbb azért kívánt, mert nem akarta megengedni a havai-kormány, hogy 400 japáni bevándorló partra szálljon.

A háboru után.

Athen, jun. 8. (Saj. tud. táv.) A Schithelén legiót ma szabadságolták. Tsamados hadügyminiszter a Thermopylákba utazott. A thessaliai menekülők Skuludis külügyminiszternek köszönő iratot nyújtottak át, melyben ismertetik a törökök által Thessaliában elkövetett fosztogatásokat és azt kérik, hogy ezeket a dolgokat hozzák a kormány tudomására. Az Esti Lapok az Ethnike-Hetaira titkos körlevelének szövegét közlik, melyben kijelenti, hogy soraiból törli mindazon titkárokat, kik a szövetkezett működését leplezték és a szövetkezet ellen nyilatkoztak. A körlevél hangsúlyozza, hogy a társaság egyenesen a hadseregből vette eredetét és mindaddig meg nem szűnik, míg a görög nemzet létezni fog.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

PAULAYNÉ ADORJÁN BERTA urnő,
a nemzeti színház művésznőjének felléptével.

Bérlet 37-ik szám.

Bérlet 37-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

Nagyvárad, 1897. évi június 9-én,
az arad-nagyvárad színtársulat által.

Itt először:

N I O B E.

Böhözát 3 felvonásban. Irták: Harry Paulton és A. E. Paulton.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap, csütörtökön, bérletfolyamban
Paulayné Adorján Berta, a nemzeti színház tagjának
felléptével

N I O B E.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Földbirtokosok figyelmébe!

A közeledő

C S É P L É S I I D É N Y

alkalmával tisztelettel ajánljuk **cséplőgépek** és **kazánok** gazdaságos és előnyös fűtésre különösen alkalmas **királdi és sajószentpéteri**

akna, cséplési és darabos szeneinket,

melyek évek óta a t. gazdaközönség körében közkedveltségnek örvendenek.

Rendelvények és kérdézősküdések a

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRSULAT-hoz

Budapesten, vagy

ANDRÉNYI KÁROLY és FIAI

urakhoz Nagyváradra intézendők. 168 6-6